

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЛОГІСТИКИ

***«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОДОВОЛЬЧОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ В
ПОЛЬОВИХ УМОВАХ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СБЗ»***

**збірник тез круглого столу
кафедри технічного та тилового забезпечення**

**27 травня 2022 року
м. Харків**

Оргкомітет конференції

Голова оргкомітету – кандидат військових наук, доцент, заступник начальника кафедри технічного та тилового забезпечення, полковник Павленко Сергій Олександрович.

Відповідальний секретар оргкомітету – кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри технічного та тилового забезпечення, Альбошій Олександр Васильович.

Адреса оргкомітету: 61001, м. Харків, майдан захисників України, 3, Національна академія Національної гвардії України, кафедра технічного та тилового забезпечення.

Контактні телефони:

(096) 006-78-67 Павленко Сергій Олександрович,
(050) 403-19-83 Альбошій Олександр Васильович.

E-mail: alboschiy@ukr.net

Під час проведення круглого столу розглянуті та обговорені питання щодо: пріоритетних напрямів розвитку наукових, організаційних, нормативних та методичних основ продовольчого забезпечення під час виконання службово-бойової діяльності Національної гвардії України; удосконалення системи продовольчого забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України; існуючих зразків повсякденного набору сухих продуктів (ПНСП) НГУ та індивідуальних раціонів харчування (ІРХ) країн-членів НАТО; обґрунтування вимог до складу ПНСП; розробки та теоретичного дослідження раціонального складу продуктів ПНСП; обґрунтування пропозицій зміни комплектувальних складових набору та упаковки для фасування продуктів харчування з урахуванням можливості тривалого зберігання готових страв.

Редколегія залишає за собою право на власне рецензування поданих тез. Зміни у тексті та скорочення, що не впливають на зміст матеріалів, вносяться редколегією без узгодження з автором. Редколегія може не поділяти точку зору авторів.

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів. За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори.

Альбошій О.В., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Виконання службово-бойових завдань часто пов'язане із тривалим перебуванням військовослужбовців поза межами пунктів постійної дислокації, зокрема в польових умовах. У польових умовах передбачається розгортання базового табору. Базовий табір – це спеціально відведена ділянка місцевості де розташовані один або декілька підрозділів (військових частин), які розміщуються в наметових містечках (спорудах), на стоянках озброєння і військової техніки, складах, вогневих позиціях артилерії та протиповітряної оборони.

У базовому таборі для виконання завдань продовольчого забезпечення розгортається польовий продовольчий пункт. Одним із найбільш проблемних процесів роботи польового продовольчого пункту є зберігання продуктів харчування. Необхідно створити відповідні умови тривалого зберігання м'яса, риби та інших продуктів, які швидко псуються. Враховуючи відсутність у військах сучасних автономних (незалежних від зовнішніх джерел енергії), малогабаритних, мобільних холодильних установок, призначених для роботи в польових умовах, забезпечити належні умови тривалого зберігання складно. Також є причини обумовлені тактичними аспектами дій військ. Так висока динаміка сучасних бойових дій, суттєве зростання можливостей розвідки супротивника та вогневого ураження, обумовлюють потребу у високій мобільності, непомітності та скритності роботи, надійній обороні позицій.

Дослідження можливостей покращення харчування військовослужбовців у відриві від пунктів постійної дислокації вказують, зокрема, на доцільність створення польових холодильних установок, які були б адаптованими до військових потреб. Їх наявність забезпечить технічні можливості тривалого зберігання продуктів харчування в базових таборах (окремо розгорнутих польових продовольчих пунктах чи безпосередньо на позиціях (блокпостах тощо), де задіяні військові підрозділи), а також буде сприяти підвищенню тактичних можливостей тилових підрозділів, адаптації їх до характеру сучасних дій супротивника. Створення та забезпечення військ такими холодильними установками, очевидно, пов'язане із значними капітальними вкладеннями, що обумовлює потребу техніко-економічного обґрунтування відповідних процесів.

Вплив економічних чинників на процеси технічного переоснащення продовольчої служби, зокрема подальший розвиток польових технічних засобів, проявляється, перш за все, у ресурсних обмеженнях. Враховуючи відсутність на даний час методики техніко-економічного обґрунтування рішень щодо забезпечення військ холодильними установками, адаптованими до польових умов їх експлуатації, задача розробки такої методики залишається актуальною.

Теоретичні аспекти побудови такої методики були викладені у матеріалах статті “Методичний підхід до техніко-економічного обґрунтування доцільності використання польових холодильних засобів для потреб продовольчого забезпечення військ”. Даний підхід базується на теорії порівняльного оцінювання варіантів та передбачає виконання ряду обов'язкових процедур, а саме: вибір та характеристика альтернативних варіантів; зведення варіантів до порівняльного вигляду; оцінювання показників витрат кожного із

варіантів; вибір показника економічної ефективності варіантів, його кількісне оцінювання; вибір економічно доцільного варіанту. Отримані результати дозволили:

по-перше, встановити базові параметри, які необхідні для оцінювання економічної ефективності застосування холодильних установок для зберігання продуктів харчування безпосередньо у базовому таборі (польових умовах);

по-друге, формалізовано описати методичні основи обґрунтування техніко-економічної доцільності забезпечення тилових підрозділів НГУ автономними холодильними установками польового використання. Отримані розрахункові співвідношення можуть бути покладеними в основу методики тактико-техніко-економічного обґрунтування відповідних рішень. Представлений методичний підхід не враховує впливу автономних холодильних установок на тактичні можливості дій військ. Така робота може розглядатися як подальший напрямок досліджень та передбачає наявність зразків (принаймні дослідних) відповідної холодильної техніки. У теперішній же час фахівцями активно досліджуються способи забезпечення холодом військових підрозділів у польових умовах для зберігання продуктів харчування та вивчаються варіанти їх технічної реалізації, створення відповідних холодильних установок для військових потреб.

УДК 355.6

Дерев'янюк М.О., старший викладач кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ В ХОДІ ПІДГОТОВКИ ДО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Як показав досвід бойових дій, на ряду з бойовим забезпеченням великої актуальності набрало логістичне забезпечення Збройних Сил України. Успіх виконання завдання значною мірою залежить від своєчасного, повного, безперебійного логістичного забезпечення.

Система продовольчого забезпечення є однією з основних підсистем системи логістичного забезпечення та їй, як і будь-якій системі військового призначення, властивий складний характер поведінки та високий динамізм, тому для вирішення завдань управління та забезпечення у ході підготовки та ведення бойових дій необхідно мати сучасний науково-методичний апарат підтримки прийняття рішення на продовольче забезпечення, що актуалізує тему дослідження.

Основою наукових досліджень способів організації продовольчого забезпечення є: економіка та управління продовольчим забезпеченням, положення про продовольче забезпечення Збройних Сил України, інструкція з організації харчування особового складу Збройних Сил України та норми харчування військовослужбовців Збройних Сил.

Проведений у роботі аналіз повноти та достатності існуючих методик розрахунків для підтримки прийнятого рішення на продовольче забезпечення військ дозволив виявити відсутність низки оперативних-тилових розрахунків, що зумовило проведення подальших досліджень щодо вдосконалення та розробки недостатніх методик.

Для того, щоб органи продовольчої служби могли оперативно, точно і в повному обсязі організувати продовольче забезпечення військ, необхідно мати науково-методичний апарат, який дозволить прийняти правильне та обґрунтоване рішення на продовольче забезпечення під час підготовки до ведення бойових дій.

Таким чином на виконання заходів продовольчого забезпечення впливає велика кількість різноманітних факторів, які необхідно враховувати під час планування та організації роботи продовольчої служби.

УДК 355.41

Зозуля А.В., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри оперативного та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України.

РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕРЕДАЧІ ТА АУТСОРСИНГ ФУНКЦІЙ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

За останні роки, з урахуванням переходу України до стандартів НАТО, у Збройні Сили України та Національну гвардію активно залучаються сторонні організації – аутсорсери, для виконання функцій забезпечення, які не є властивими для військової організації. Аутсорсинг означає передачу компанією на підставі договору певних бізнес-процесів або виробничих функцій на обслуговування іншій компанії, що спеціалізується у відповідній області.

Функції, які можуть передаватися на аутсорсинг приватним компаніям наступні: організація харчування особового складу, лазне-пральне обслуговування, експлуатація будівель і споруд, перевезення військових вантажів і військовослужбовців, заправка техніки, прибирання території і службових приміщень, вивезення сміття.

Серед цих функцій найбільш розповсюдженою у ЗСУ та НГУ є функція організації харчування особового складу. На теперішній час ця функція не є однозначною, є як прихильники її запровадження так і противники.

Переваги аутсорсингу:

1. Звільнення внутрішніх ресурсів військової частини, що дозволяє сфокусуватися їй на основній діяльності.
2. Підвищення якості отримуваних послуг.
3. Використання виконавцем спеціалізованого устаткування, спеціальних знань і технологій, які у військовій частині відсутні.
4. Використання конкуренції на ринку виконавців, коли є можливість укласти контракт з найбільш вигідними для військової частини умовами.
5. Розподіл і часткову передачу іншій організації, з якою укладений контракт, ризиків господарської діяльності.

Проте, існують ризики пов'язані з впровадженням аутсорсингу, а саме:

1. Недостатність у військовій частині важелів контролю, на організацію, яка поставляє послуги.
2. Складність, або неможливість надання послуг поза місцем постійної дислокації військової частини, в період навчань, виконання бойових завдань.
3. Рівень професіоналізму співробітників аутсорсингової компанії може виявитися недостатнім для виконання робіт або надання послуг на належному рівні.
4. Ризики псування військового майна.
5. Витоку відомостей, що становлять державну таємницю.

Отже, враховуючи всі переваги та ризики аутсорсингу, виникає необхідність оцінити ефективність передачі на аутсорсинг функцій продовольчого забезпечення військових частин Національної гвардії України.

Нестеренко Р.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України.

АНАЛІЗ ТА РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ПО ЕФЕКТИВНОМУ ВИКОРИСТАННЮ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ПОТРЕБ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У сучасних умовах ефективного застосування Національної гвардії України (НГУ) постає неможливим без повного та всебічного їх забезпечення як в мирний так і у воєнний час. Повсякденна і бойова діяльність Національної гвардії України постійно пов'язана з використанням техніки, особливо технічних засобів продовольчої служби. При виконанні службово-бойових завдань в польових умовах для приготування їжі використовуються, як правило, польові технічні засоби продовольчої служби, більшість яких працюють на рідкому паливі. Забезпечення паливо-мастильними матеріалами (ПММ) цієї техніки безумовно впливають на якість виконання завдань за призначенням. Водночас, вимоги керівних документів щодо економії бюджетних коштів обумовлюють необхідність пошуку найбільш ефективних способів забезпечення військових частин НГУ ПММ.

Тільки за останні роки питома витрата пального на одиницю військової техніки зросла у 1,5 рази. Намітилася тенденція до подальшого росту потреби в пальному, своєчасне і безперебійне забезпечення яким займає одне з центральних місць у загальній системі матеріально-технічного забезпечення Національної гвардії України. Тому питання економії стало більш актуальним та потребує більше уваги від особового складу. Також слід врахувати отримання пального за рахунок спонсорської допомоги, що також вимагає додаткових коштів для його доставки.

Втрати ПММ можуть бути кількісні і якісні. Першу групу становлять втрати зумовлені, використанням паливно-мастильних матеріалів не за призначенням, витіканням, розливанням, підтіканням палива з несправного устаткування, залишками в тарі і трубах після зливання ПММ, порушенням технічного стану, нераціональною організацією їх використання. До другої групи належать втрати зумовлені хімічними, фізичними і фізико-хімічними процесами, що протікають у паливах і оливах.

Отже для економії та ефективного використання ПММ слід дотримуватися керівних документів та контролювати оформлення документів за допомогою яких проводиться списання ПММ. Проводити ретельні розрахунки під час проведення відпрацювання наказу, та коефіцієнти які можуть використовувати під час заповнення шляхових листів та робочих листів агрегатів за допомогою якого проводиться заправка техніки та технічних засобів продовольчої служби. Також ретельно перевіряти технічні засоби продовольчої служби які використовують ПММ на не справності, тому що нерідко буває що за поломки техніки відбувається пролив палива або підтікання мастил. Ефективне використання палива складний процес і полягає у сумлінному виконанні своїх обов'язків військовослужбовцями, контроль за якими полягає на відповідних начальників та командирів.

УДК 355.6

Павленко С. О., кандидат військових наук, доцент, заступник начальника кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України.

АНАЛОГИ MRE ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В США

MRE розшифровується як Meal, Ready-to-Eat і зараз є основним індивідуальним оперативним раціоном для збройних сил США. MRE повинні бути повністю автономними стравами, які забезпечують усі поживні речовини, необхідні солдату на ходу, щоб підтримувати себе. Типовий вміст включає основну страву, гарнір, крекери, арахісову олію / сирну пасту, десерт, розчинну каву / чай, сірники, туалетний папір, ложку та обігрівач для нагрівання основної страви. Хоча все в MRE можна їсти в холодному вигляді, зазвичай воно смачніше у гарячому вигляді.

Отримавши позитивні відгуки використання MRE, з часом почали з'являтися їх аналоги, які забезпечували потребу в організації харчування і в інших сферах життя. Розглянемо декілька таких варіантів: Humanitarian Daily Ration (HDR), Tailored Operational Training Meal (TOTM), Long Range Patrol (LRP), Meal Cold Weather (MCW) та My Own Meal.

Головна вимога до HDR була заснована на потребі в засобах годування великої кількості переміщених осіб або біженців у надзвичайних умовах. HDR за концепцією схожий на MRE, оскільки складається з готових до вживання термостабілізованих страв та додаткових компонентів і упакований у матеріали, структурно схожі на упаковку MRE. Однак на цьому схожість закінчується. Компоненти розроблені таким чином, щоб забезпечити цілий день харчування людини. З метою забезпечення споживачів з різними релігійними та дієтичними обмеженнями, HDR не містить продуктів тваринного походження, за винятком дозволеної мінімальної кількості молочних продуктів. Алкоголь і інгредієнти на спиртовій основі також під заборону.

TOTM було розроблено як низькокалорійний тип MRE, що використовується для неактивного навчання (робота в класі тощо). Данні індивідуальні раціони харчування складаються майже з тих самих компонентів, що і звичайні MRE, але їх кількість менша.

LRP розроблений як оперативний раціон, який буде використовуватися для підтримки солдатів (персоналу) під час початкового штурму, спеціальних операцій і розвідувальних місій на великі відстані. Існує 16 раціонів на один транспортний контейнер, по 2 з кожного з 8 меню. Вага кожного окремого раціону становить 1 фунт і 0,04 кубічних фути за обсягом. Окремі контейнери LRP важать приблизно 20 фунтів і мають об'єм 1,44 кубічних футів. Існуючі меню містять зневоднені страви, зернові батончики, компоненти печива та цукерок, розчинні напої, пакети аксесуарів та пластикові ложки. Кожне меню містить 1560 кілокалорій (15% білків, 35% жирів і 50% вуглеводів).

MCW призначений для годування в холодну погоду, він не замерзає і постачає додаткові суміші напоїв для боротьби з зневодненням під час діяльності в холодну погоду. Його можна видавати по три на день для повного раціону в холодну погоду. MCW упакований у білий камуфляжний чохол.

Мом це їжа, релігійна, кошерна або халяльна, використовується для харчування тих осіб, які перебувають на військовій службі і дотримуються суворої релігійної дієти. Кожен прийом їжі складається з однієї «дозволеної» (кошерної або халяльної) страви та додаткових продуктів, достатніх для забезпечення рекомендованих щоденних харчових потреб. Як і MRE, це повністю автономна їжа.

УДК 355.695.1

Путро О.О., старший викладач кафедри технічного та тилового забезпечення, Національна академія Національної гвардії України.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ ТА ТЕХНІЧНИМИ ЗАСОБАМИ

Безперервне забезпечення військових частин ПММ та технічними засобами служби ЗПММ, утримання їх у встановлених нормах і постійній готовності до використання є однією з головних умов бойової готовності Національної гвардії та кожної військової частини окремо. Командир військової частини зобов'язаний постійно здійснювати контроль за забезпеченістю військової частини паливом, технічним станом засобів заправки, своєчасно визначати завдання і порядок заправки військової техніки паливом.

Для проведення розрахунків і оцінки потреби в ПММ, установлення норм та обсягів їх запасів застосовується розрахунково-постачальна одиниця - заправка, маса якої визначається:

для танків, бойових машин піхоти, колісної військово-інженерної техніки - за місткістю баків та інших ємностей, які конструктивно входять у паливну систему як базової машини, так і спеціального обладнання;

для колісних бронетранспортерів, легкових, вантажних і спеціальних автомобілів - із розрахунку забезпечення запасу ходу на 500 км за основними експлуатаційними нормами витрати ПММ;

для літаків військово-транспортної авіації - за ємністю основних баків;

для вертольотів - за ємністю основних і підвісних баків;

для силових агрегатів - із розрахунку забезпечення їх роботи протягом 50 мотогодин за експлуатаційними нормами витрати ПММ.

Крім того, під час визначення маси заправки для військової техніки, яка має спеціальне обладнання з відбором потужності від базового шасі, додатково враховуються ПММ, необхідні для забезпечення роботи спеціального обладнання протягом 5 мотогодин за експлуатаційними нормами витрати.

Якщо паливні баки автомобілів і колісних бронетранспортерів не дають можливості розмістити одну заправку, на кожен автомобіль (бронетранспортер) виділяються каністри (бочки) для зберігання решти пального, що залишилося після його заправки до паливних баків. За відсутності можливості встановлення (розміщення) на окремих зразках військової техніки каністр (бочок) вони перевозяться транспортом військової частини. З цією метою, а також для утримання запасів ПММ для спеціального обладнання з відбором потужності від базового шасі, силових двигунів і теплових агрегатів, каністри (бочки) видаються військовим частинам понад їх табельну потребу.

Для стійкого і безперервного забезпечення відмобілізування, бойового злагодження та поточних потреб мирного часу у військових частинах створюються незнижувані запаси та запаси ПММ поточного забезпечення.

Норми утримання запасів ПММ поточного забезпечення для військових частин НГУ встановлюються в розмірі не нижче 0,5 заправки.

Запаси ПММ поточного забезпечення необхідно підтримувати у визначених обсягах. Тимчасове зниження запасів поточного забезпечення в періоди найбільш інтенсивної витрати ПММ до чергового його надходження (отримання) допускається до рівня не нижче 0,25 заправки та допускається на період не більше однієї доби.

Таким чином питанням забезпечення пально-мастильними матеріалами та технічними засобами підрозділів Національної гвардії України повинна приділятися достатня увага та необхідний контроль за підтриманням встановлених запасів.

УДК 355.41

Рікунов О.М., кандидат технічних наук, доцент кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики Національної академії Національної гвардії України.

ШОДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СКЛАДУ ПОВСЯКДЕННОГО НАБОРУ СУХИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ХАРЧУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ В БОЙОВИХ УМОВАХ

Харчування військовослужбовців у польових умовах та під час виконання службово-бойових завдань у відриві від пункту постійної дислокації значною мірою впливає на підтримання боєздатності військ.

Важливою складовою у харчуванні особового складу є повсякденний набір сухих продуктів (ПНСП), які найчастіше формуються з розрахунку на харчування одного військовослужбовця до трьох діб.

Комплектування індивідуальних раціонів харчування у більшості країн здійснюється за національними нормами фізіологічної потреби з обов'язковим урахуванням рівня фізичного навантаження, статі та віку військовослужбовців.

За останні роки процес удосконалення харчування військовослужбовців привертає значну увагу фахівців, тому одним із пріоритетних напрямками удосконалення “сухих пайків” є розширення асортименту, уніфікація вимог до набору, збільшення терміну придатності та зберігання в екстремальних умовах.

При формуванні складу ПНСП також слід врахувати умови застосування, пропозиції військовослужбовців, інноваційні підходи в зберіганні продуктів харчування, утилізації пакування, світова практика у формуванні раціонів харчування. Пріоритетними напрямками є розширення асортименту, уніфікація вимог до набору, збільшення терміну придатності до 3 років та зберігання в екстремальних умовах.

Останнім часом у всіх країнах світу приділяють увагу не тільки енергетичній цінності, але і смаковим якостям ПНСП. Сухі пайки стають різноманітнішими і естетично привабливими. Норми забезпечення та раціони харчування в арміях країн світу відносно однаково рівні, але ведеться постійна робота щодо їх удосконалення. Проблема поліпшення харчування, якості та безпеки харчових продуктів і сьогодні залишається однією із найважливіших не тільки у нашій країні, а й у світі взагалі.

В роботі визначено напрями щодо удосконалення складу ПНСП. Намічені подальші шляхи щодо подальшого дослідження досвіду передових країн світу та ЗС України по формуванню індивідуальних раціонів харчування для забезпечення харчування військовослужбовців при виконання ними завдань за призначенням у відриві від пунктів постійної дислокації.

УДК 355.41

Тесніков О.М., старший викладач кафедри оперативного та логістичного забезпечення Національної академії Національної гвардії України.

РОЗРОБКА МЕТОДИКИ ПОШУКУ ЕКОНОМІЧНИХ ОБГРУНТУВАНЬ ВАРІАНТІВ ЗАКУПІВЛІ ОВОЧІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Турбота про військовослужбовця є одним з головних завдань командирів усіх ступенів. Якісне та повноцінне харчування особового складу підрозділів Державної прикордонної служби України відіграє важливу роль в загальній системі забезпечення та суттєво впливає на рівень бойової готовності.

Одним з основних завдань продовольчої служби є якісне проведення сезонної заготівлі картоплі та овочів. В умовах сьогодення актуальним постає питання якості довгострокового зберігання свіжих овочів в овочесховищах військових частин. Останніми роками виробники даної продукції все більше схиляються до нестандартних методів її вирощування, застосовуючи неприродні стимулятори для максимального збільшення об'єму врожаю та відповідно прибутку. Це в свою чергу призводить до зниження здатності кінцевого продукту до тривалого зберігання.

Виходячи з цього, а також враховуючи ряд факторів, які суттєво впливають на зниження якості картоплі та овочів при довгостроковому зберіганні на складах військових частин (незадовільний стан овочесховищ, недостатнє фінансування на проведення сезонних заготівель), постає питання удосконалення процесу закупівлі та зберігання цієї групи продовольства. Таким чином, можливо, було б доцільніше відмовитися від існуючої схеми проведення сезонних заготівель та здійснювати закупівлю якісних свіжих овочів періодично, наприклад щомісяця.

Отже, метою досліджень є пошук економічних обґрунтувань іншого варіанту закупівлі овочів для мінімізації їх псування під час тривалого зберігання та можливого виключення природного убутку і як наслідок більш повноцінного харчування військовослужбовців.

УДК 355.65

Товма Л.Ф., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри технічного та тилового забезпечення Національна академія Національної гвардії України.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО РАЦІОНУ ХАРЧУВАННЯ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Оптимізація продовольчого забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань передбачає визначення напрямків удосконалення та проблемних питань для першочергового вирішення, вивчення нормативно-правової бази впровадження сучасних досягнень науки в сфері харчової промисловості, аналіз досвіду армій розвинених країн світу по комплектуванню індивідуальних раціонів харчування (ІРХ) і проведення власних наукових досліджень. Вибір вектору наукових пошуків повинен мати прикладну значимість з можливістю впровадження результатів у практику військ з найменшими затратами коштів державного бюджету.

Вивчення фактичного статусу харчування контингентів військовослужбовців, які виконують службово-бойові, бойові, навчальні завдання дає розуміння про різні рівні енерговитрат, різну потребу організму в поживних речовинах, а отже, виникає обґрунтована необхідність комплектування ІРХ у відповідності до фізіологічних потреб організму.

Проаналізувавши ці проблемні питання та виходячи з умов сьогодення, розроблення та впровадження повноцінних індивідуальних раціонів харчування для військовослужбовців у відповідності до їх службово-бойового навантаження повинні мати такі варіанти:

– варіант №1 – для службово-бойової та бойової діяльності військ при виконанні завдань в умовах надзвичайного стану, при збройних конфліктах, в кризових ситуаціях. За даним раціоном безперервне харчування військовослужбовців повинне складати не менше семи діб;

– варіант №2 – для повсякденної діяльності військ у випадках, коли неможливе приготування гарячої їжі з використанням основних продуктів пайку;

– варіант №3 – проміжний раціон харчування, яким забезпечуються малочисельні підрозділи, невеликі групи, окремі військовослужбовці на один із прийомів їжі, при виконанні завдань за межами пунктів постійної дислокації;

– варіант №4 – польовий індивідуальний раціон харчування, який призначений для організації харчування поранених на етапі їх евакуації;

– варіант №5 – малогабаритний індивідуальний раціон харчування, яким забезпечується особовий склад підрозділів спеціального призначення, повітрянодесантних військ, сил спеціальних операцій, які виконують завдання за межами пунктів постійної дислокації. Враховуючи особливості діяльності вказаних контингентів військовослужбовців, в раціон необхідно включити продукти, що мають малі габарити, але високу енергетичну цінність;

– варіант №6 – індивідуальний раціон харчування профілактичної дії, яким забезпечується особовий склад, що проходить службу в умовах радіоактивного або хімічного зараження.

Ефективність формування ІРХ пояснюється використанням продуктів харчування вітчизняного виробництва, які задовольняють фізіологічні, біологічні та енергетичні потреби молодих людей при адаптації до військової служби, при виконанні службово-бойових завдань за межами пунктів постійної дислокації, в місцевостях з особливо шкідливим впливом, а також під час проведення бойових дій.

Таким чином, вектор пошуку формування ІРХ для різних контингентів військовослужбовців Збройних Сил, Національної гвардії та інших військових формувань України в різних умовах службово-бойової діяльності дає можливість вибору напрямків комплексних наукових досліджень із залученням спеціалістів різних галузей промисловості та сільського господарства.

Альбощій О.В., АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ	3
Дерев'янюк М.О., АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ В ХОДІ ПІДГОТОВКИ ДО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ	4
Зозуля А.В., РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕРЕДАЧІ ТА АУТСОРСИНГ ФУНКЦІЙ ПРОДОВОЛЬЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	5
Нестеренко Р.В., АНАЛІЗ ТА РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ПО ЕФЕКТИВНОМУ ВИКОРИСТАННЮ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ПОТРЕБ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СЛУЖБИ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ	6
Павленко С. О., АНАЛОГИ МРЕ ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В США	7
Путро О.О., ПРОДОВОЛЬЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ: ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	8
Рікунов О.М., ШОДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ СКЛАДУ ПОВСЯКДЕННОГО НАБОРУ СУХИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ХАРЧУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ В БОЙОВИХ УМОВАХ	9
Тесніков О.М., РОЗРОБКА МЕТОДИКИ ПОШУКУ ЕКОНОМІЧНИХ ОБГРУНТУВАНЬ ВАРІАНТІВ ЗАКУПІВЛІ ОВОЧІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	9
Товма Л.Ф., МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО РАЦІОНУ ХАРЧУВАННЯ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	10

Для нотаток

Для нотаток

КРУГЛИЙ СТІЛ КАФЕДРИ ТЕХНІЧНОГО ТА ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОДОВОЛЬЧОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ В
ПОЛЬОВИХ УМОВАХ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СБЗ»**

Збірник тез доповідей

Відповідальний за випуск: *С.О. Павленко*

Комп'ютерне складання і верстання: *С.О. Павленко*

Формат 60x84¹/₁₆. Ум. друк. арк. 1,0.
Тираж 10 прим. Зам. №781

Видавець і виготовлювач Національної академії Національної гвардії України
майдан Захисників України, 3, м. Харків-1, 61001.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4794 від 24.11.2014 р.